

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta (HE 208/2024 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Matti Sillanmäki, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Virva Walo, Finanssivalvonta
- johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry
- pääsihteeri Juha Beurling-Pomoell, Kuluttajaliitto ry
- hallituksen varajäsen Saara Loiste, Suomen Perimistoimistojen Liitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Keskuskauppakamari
- Suomen Asianajajat

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettua lakia, kuluttajansuojalakia, perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, positiivisesta luottotietorekisteristä annettua lakia ja arvopaperimarkkinalakia.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Ehdotetussa laissa luotonostajista ja luotonhallinnoijista säädettäisiin luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton ostajia sekä ostajien puolesta toteutettavaa tällaisen luoton hallinnointia koskevista vaatimuksista. Luotonostajan velvollisuutena olisi ilmoittaa velalliselle luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton siirtämisestä. Luotonostajan olisi nimettävä luotonhallinnoija hallinnoimaan kuluttajalle myönnettyä luottoa. Luotonostajan puolesta toteutettava luotonhallinnointitoimintojen suorittaminen edellyttäisi Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Ehdotettu laki sisältäisi säännökset luotonhallinnoijan toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja toimilupahakemuksen käsittelystä, velallisen varojen hallussapidosta, Finanssivalvonnan ylläpitämästä luotonhallinnoijien luettelosta, luotonhallinnointisopimuksesta, luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttämisestä sekä luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta.

Luotonhallinnointipalveluja saisi toisessa ETA-valtiossa myönnetyn toimiluvan nojalla tarjota Suomessa. Lisäksi säädettäisiin ehdotetun lain mukaisen toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan ilmoitusvelvollisuudesta, kun se aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa, sekä Finanssivalvonnan tällaisessa tapauksessa noudattamasta menettelystä.

Finanssivalvonta toimisi ehdotetun lain mukaisena valvovana viranomaisena. Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset luotonostajilta ja luotonhallinnoijilta perittävistä valvontamaksuista.

Kuluttajansuojalakiin lisättäisiin säännökset maksujärjestelyjen tarjoamisesta sekä luottosopimuksen muuttamisen yhteydessä annettavista tiedoista. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset järjestämättömän luoton siirtämisestä koskevista velvoitteista luottolaitoksille. Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettua lakia täsmennettäisiin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Finanssivalvonnan välisen toimivallanjaon selkeyttämiseksi. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettävän luotonhallinnoijien osalta.

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskeva direktiivi. Lisäksi ehdotetaan arvopaperimarkkinalakiin muutosta, jolla täydennettäisiin aiempaa niin kutsutun avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskeva direktiivi (EU) 2021/2167 eli NPL-direktiivi. Sääntelyn tavoitteena on edistää järjestämättömien luottojen jälkimarkkinoita sekä lisätä niiden kysyntää ja markkina-arvoa. Taustalla on pyrkimys vähentää järjestämättömien luottojen osuuksia pankkien taseissa Euroopassa ja näin minimoida niistä pankkisektorille aiheutuvia riskejä. Luottoa pidetään järjestämättömänä, kun se on ollut erääntyneenä yli 90 päivää tai jos luottolaitoksen arvion mukaan on to-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

dennäköistä, ettei vastapuoli maksa luottoa täysimääräisesti ilman erityisiä toimia, kuten vakuumen realisoimista.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista. Lisäksi ehdotetaan muutoksia useisiin rahoitusmarkkinoita säänteleviin lakeihin, kuluttajansuojalakiin, perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettuun lakiin ja positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin. NPL-direktiivin mukainen sääntely on tullut saattaa osaksi kansallista lain-säädäntöä 30.12.2023 mennessä.

Luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevan direktiivin täytäntöönpanoon liittyvän sääntelyn lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan täsmennystä arvopaperimarkkinalakiin. Arvopaperimarkkinalain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamista koskevaan 7 luvun 5 §:ään ehdotetaan muutosta, jolla täydennetään EU:n avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin 2004/109/EY täytäntöönpanoa. Talousvaliokunta pitää arvopaperimarkkinalakia koskevaa muutosehdotusta perusteltuna ja toteaa, että muutoksella ei arvioida olevan välittömiä vaikutuksia arvopaperimarkkinoiden toimintaan Suomessa.

Keskeisten ehdotusten arviointia

Yleistä

Luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevan direktiivin tavoitteena on edistää järjestämättömien luottojen jälkimarkkinoiden toimivuutta EU:ssa ja poistaa esteitä, jotka haittaavat järjestämättömien luottojen siirtämistä luottolaitoksilta luotonostajille. Lisäksi direktiivissä säädetään luottojen siirtämistä koskevista suojakeinoista, joiden tarkoituksena on turvata luotonottajien oikeudet. Kansalliseen lainsäädäntöön tulee sisällyttää direktiivin edellyttämät säännökset luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevista vaatimuksista. Luotonostajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa luottolaitoksen tekemän järjestämättömän luottosopimuksen. Luotonhallinnoijalla puolestaan tarkoitetaan tahoa, joka hallinnoi luottoa luotonostajan puolesta. Ehdotettu sääntely koskee yksinomaan luottolaitosten järjestämättömien luottojen ostamista ja hallinnointia.

Ehdotuksen mukaan luotonostajan on nimettävä luotonhallinnoija luotonhallinnointitoimia varten, kun on kyse kuluttajalle myönnetystä luotosta. ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen luotonostajan on nimettävä itselleen ETA-alueelle sijoittautunut edustaja hoitamaan luotonhallinnointitehtäviä. Vastaavasti luottolaitos voisi siirtää järjestämättömän luoton ETA-alueen ulkopuoliselle luotonostajalle vain, jos tämä on nimennyt itselleen ETA-alueelle sijoittautuneen edustajan.

Ehdotetun sääntelyn lähtökohtana on, että NPL-direktiiviä pidemmälle meneviä kansallisia velvoitteita ei esitetä, ja direktiivin mahdollistama kansallinen liikkumavara pyritään hyödyntämään täysimääräisesti. Tämän mukaisesti direktiiviä ei sovellettaisi asianajajiin silloin, kun he harjoittavat luotonhallinnointitoimia osana ammattiaan. Kansallista liikkumavaraa hyödynnettäisiin myös siltä osin, että luotonhallinnoijiin ei sovellettaisi rahanpesulain velvoitteita. Lisäksi niiden velvollisuus ilmoittaa tietoja positiiviseen luottotietorekisteriin rajattaisiin tilanteisiin, joissa ilmoitettavasta luottosopimuksesta johtuvat luotonantajan oikeudet ovat ehdotetun sääntelyn mu-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

kaisesti siirtyneet kyseiselle luotonhallinnoijalle. Talousvaliokunta pitää valittuja linjauksia perusteltuina.

Luotonhallinnoijia koskeva toimilupajärjestelmä

NPL-direktiivin mukaan luotonhallinnointitoiminnan harjoittaminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen myöntämää toimilupaa. Toimilupavaatimuksen ja toimiluvalle asetettujen edellytysten tarkoituksena on turvata direktiivin tavoitteiden toteutuminen sekä markkinoiden toimivuuden että velallisen oikeuksien näkökulmasta. Suomessa saisi tarjota luotonhallinnointipalveluja myös muussa ETA-valtiossa myönnetyn toimiluvan nojalla. Hallituksen esityksen mukaan toimiluvan myöntävä viranomainen olisi Finanssivalvonta.

Toimilupa voidaan myöntää oikeushenkilölle, jonka sääntömääräinen kotipaikka on Suomessa. Toimiluvan myöntämisen edellytykset liittyvät toimiluvan hakijan johdon hyvämaineisuuteen, luotettavuuteen ja osaamiseen, toimiviin hallinto- ja ohjausjärjestelmiin ja sisäiseen valvontaan sekä velallisen suojaamista koskeviin toimintaperiaatteisiin. Talousvaliokunta toteaa, että toimilupavaatimus ja toimiluvan edellytykset perustuvat luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevan direktiivin 4 ja 5 artiklan säännöksiin, jotka eivät mahdollista kansallista liikkumavaraa. Toimiluvan myöntämiseen ei liity harkinnanvaraa, joten toimilupa on myönnettävä, jos direktiivin mukaiset edellytykset täyttyvät.

Seuraamukset ja korjaavat toimenpiteet

NPL-direktiivin 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asianmukaisista hallinnollisista seuraamuksista ja korjaavista toimenpiteistä. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Seuraamusvalikoimaan pitää hallinnollisten taloudellisten seuraamusten lisäksi kuulua ainakin mahdollisuus peruuttaa luotonhallinnoijan toimilupa sekä mahdollisuus vaatia myös ETA-alueen ulkopuolisen luotonostajan edustajalta korjaavia toimenpiteitä.

Direktiivin asettamat reunaehdot huomioiden hallituksen esityksessä ehdotetaan, että luotonostaja ja luotonhallinnoijaa koskevien säännösten rikkomisesta voidaan määrätä Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu. Lievemmiksi arvioiduista laiminlyönneistä ja rikkomuksista voidaan puolestaan määrätä lain 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu. Finanssivalvonnasta annetussa laissa myös säännellään yksityiskohtaisesti rikemaksun ja seuraamusmaksun määrästä ja määräytymisestä, eli siitä, mitkä tekijät vaikuttavat niiden suuruuteen. Lisäksi on huomioitava, että seuraamuksen määrääminen ja sen suuruuden määrittäminen yksittäisissä tapauksissa perustuvat kokonaisharkintaan. Lievissä tapauksissa seuraamus voidaan jopa jättää määräämättä.

Seuraamus- tai rikemaksua koskevan sääntelyn ei ehdoteta koskevan tilannetta, jossa luotonhallinnoija toimiluvan myöntämisen jälkeen rikkoo luvan myöntämisedellytyksiä. Tällöin toimivaltainen viranomainen ensisijaisesti määrää luotonhallinnoijan korjaamaan toiminnassa havaitut puutteet. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi myös rajoittaa toimiluvan mukaisen toiminnan laajuutta tai luotonhallinnoijan johdon toimintaa. Toimiluvan peruuttaminen on näissä tilanteissa viimesijainen toimenpide.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Hallituksen esityksessä ja valtiovarainministeriön 28.2.2025 päivätyssä vastineessa todetaan, että sanktiot ovat lain tavoitteiden toteutumisen, sen täytäntöönpanon sekä velallisen oikeuksien suojaamisen näkökulmasta välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Ehdotetut sanktiot ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että toimijat noudattavat toiminnassaan ehdotettua sääntelyä, eikä sääntelyn tavoitteita voida saavuttaa vähemmän puuttuvalla tavalla. Lisäksi ne osaltaan edistävät tasapuolisen kilpailuympäristön toteutumista. Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut seuraamukset ja niille hallituksen esityksessä ja valtiovarainministeriön vastineessa esitetyt perustelut ovat asianmukaiset.

Ehdotuksen suhde perintätoimintaa koskevaan sääntelyyn

Luotonhallinnointi kuuluu ehdotetun sääntelyn piiriin siltä osin, kun kyse on luottolaitosten luotoista, jotka on EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti luokiteltu järjestämättömiksi luotoiksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Finanssivalvonta olisi näiden luottojen osalta toimivaltainen viranomainen. Muilta osin jatkossa sovellettaisiin voimassa olevaa perintää koskevaa sääntelyä, jonka mukaan toimivaltainen viranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Muutamassa talousvaliokunnan saamassa asiantuntijalausunnossa tuodaan esiin, että ehdotettu luotonhallinnointia koskeva toimilupajärjestelmä on päällekkäinen jo olemassa olevan perintätoiminnan rekisteröintiä koskevan järjestelmän kanssa. Asiantuntijalausunnon mukaan NPL-direktiivin edellyttämä valvonta tulisi järjestää nykyisen valvonnan yhteyteen, jolloin toimivaltainen viranomainen olisi tältäkin osin Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Näin voitaisiin välttää tarpeettomat päällekkäisyydet sekä minimoida sääntelystä aiheutuva hallinnollinen taakka ja kustannukset.

Hallituksen esityksessä ja valtiovarainministeriön vastineessa todetaan, että NPL-direktiivin edellyttämä luotonhallinnointia koskeva sääntely sisältää voimassa olevaan perintätoiminnan harjoittajia koskevaan sääntelyyn verrattuna yksityiskohtaisempia vaatimuksia ja edellyttää valvovalta viranomaiselta merkittävästi laajempia toimivaltuuksia kuin Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisella nykyisin on perintätoiminnan rekisteröinnistä annetun lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseen. Finanssivalvonnalla sitä vastoin on jo nykyisinkin laajat ja suurelta osin NPL-direktiivin edellyttämät toimivaltuuksia vastaavat toimivaltuudet eri tehtäviensä hoitamiseksi. Lisäksi sillä on laaja kokemus näiden toimivaltuuksien käyttämisestä sekä finanssimarkkinoilla toimivien yritysten toimilupajärjestelmiin liittyvistä tehtävistä. NPL-direktiivi sisältää myös luottolaitoksia koskevia velvoitteita, joiden osalta Finanssivalvonta on voimassa olevan sääntelyn mukaan toimivaltainen viranomainen. Saamansa selvityksen perusteella talousvaliokunta pitää perusteltuna ehdotusta, jonka mukaan luotonhallinnointien toimilupien myöntämisestä ja niiden noudattamisen valvonnasta vastaa Finanssivalvonta.

Yhden asiantuntijalausunnon mukaan ehdotettu sääntely ja sen yrityksille aiheuttamat kustannukset todennäköisesti vähentävät luotonhallinnointien määrää markkinoilla. Lausunnossa esitetään myös huoli siitä, että ehdotuksen luotonhallinnointeille aiheuttamat kustannukset nostavat velallisen maksettavaksi tulevien erääntyneiden luottojen perinnän kustannuksia. Talousvaliokunta katsoo, että huoli on aiheellinen ja pitää tämän vuoksi erittäin tärkeänä, että esityksessä ei ehdoteta NPL-direktiivin vaatimuksia pidemmälle meneviä kansallisia lisävelvoitteita, ja direktiivin mahdollistama liikkumavara hyödynnetään täysimääräisesti.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Perintätoimen rekisteröinnistä annetun lain (6. lakiehdotus) 2 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että mainittua lakia ei sovellettaisi uudessa luotonhallinnoijista ja luotonostajista annetussa laissa tarkoitettuun toimintaan. Yhden asiantuntijalausunnon mukaan ehdotus sisältää ristiriitaisuuksia luotonhallinnointia koskevien soveltamisalarajauksen osalta. Valiokunta viittaa valtiovarainministeriön vastineeseen ja toteaa, että ehdotus rajaa soveltamisalan ulkopuolelle luotonhallinnoinnin vain luottolaitosten järjestämättömien luottojen osalta. Lain 2 §:ää on tarpeen täsmentää hallituksen esityksen mukaisesti, jotta luotonhallinnointitoimintaa ei kokonaisuudessaan rajata lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Ehdotuksen vaikutukset kuluttajansuojalain säännöksiin

Hallituksen esityksessä kuluttajansuojalain (5. lakiehdotus) 7 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 23 a §, joka koskee luottosopimuksen muuttamisesta annettavia tietoja. Luotonantajan on ennen ehdotettavien muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle pykälän 1 momentin mukaiset tiedot. Yhdessä asiantuntijalausunnossa todetaan, että säännöksestä jää epäselväksi, sovelletaanko sitä myös kuluttajan aloitteesta tehtäviin muutoksiin. Talousvaliokunta toteaa, että ehdotus ja sen muotoilu ovat NPL-direktiivin ja EU:n kuluttajansuojadirektiivin kanssa yhdenmukaiset, eikä direktiivien säännösten sanamuodosta suoraan ilmene, soveltuuko säännös luotonantajan aloitteesta tehtyjen muutosten ohella myös muihin tilanteisiin. Valiokunta viittaa valtiovarainministeriön vastineeseen, ja katsoo, että tiedonantovelvollisuutta tulisi soveltaa tilanteissa, joissa kuluttajalla on intressi saada säännöksessä tarkoitettut tiedot.

Yhden asiantuntijalausunnon mukaan kuluttajansuojalakiin ehdotetuista säännöksistä tulisi selkeämmin käydä ilmi, että lainanhoitoa koskevien maksujärjestelyjen osalta luotonantajan tulee ottaa huomioon kuluttajan yksilöllinen tilanne. Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momentin 6 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että luotonantajan on maksujärjestelyjä tarjotessaan huomioitava kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet. Näin ollen säännöksessä nimenomaisesti edellytetään, että maksujärjestelyjä tarjottaessa on huomioitava myös kuluttajan yksilölliseen tilanteeseen liittyviä näkökohtia.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, ehdotetut maksujärjestelyjen tarjoamista koskevat säännökset perustuvat uuteen kuluttajaluottodirektiiviin. Kuluttajaluottodirektiivi tulee panna täytäntöön 20.11.2026 mennessä, ja se sääntelee maksujärjestelyjen tarjoamista yksityiskohtaisemmin kuin NPL-direktiivi. Talousvaliokunta yhtyy hallituksen esityksessä ja valtiovarainministeriön vastineessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan uuden kuluttajaluottodirektiivin mukainen sääntely on tarkoituksenmukaista ottaa tältä osin osaksi nyt käsiteltävää ehdotusta, jotta vältetään useat peräkkäiset muutokset.

Luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttäminen

Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevan ehdotuksen 19 §:n mukaan luotonhallinnointia koskevat tiedot on säilytettävä vähintään viiden vuoden ja enintään kymmenen vuoden ajan luotonhallinnointisopimuksen päättymisestä. Valiokunta viittaa valtiovarainministeriön vastineeseen sekä saamiinsa asiantuntijalausuntoihin ja toteaa, että kymmenen vuoden säilytysaika on tietojen luonne huomioiden liian pitkä. Valiokunta ehdottaa, että säilytysaika olisi viisi vuotta. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että velallista koskevien tietojen osalta viiden vuoden säilytysaika laskettaisiin

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

kyseessä olevaan luottoon kohdistuvien luotonhallintatoimien päättymisestä. Ehdotettua säännöstä on perusteltu tarkemmin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Ehdotetun sääntelyn voimaantuloajankohta

Muutamassa asiantuntijalausunnossa todetaan, että säännösten voimaantulolle tulisi säätää vähintään kuuden kuukauden siirtymäaika, jotta luotonhallinnointitoimintojen harjoittaminen olisi mahdollista lain voimaantulon ja luotonhallinnoijia koskevan toimiluvan myöntämisen välisenä aikana. Asiantuntijalausuntojen mukaan luotonhallinnointitoimintojen keskeytyminen tai siirtyminen aiheuttaisi merkittävää haittaa ja suoria taloudellisia vahinkoja luoton myyjälle, luoton osittajille ja toimilupaa odottaville luotonhallinnoijille. Tästä seuraisi myös epävarmuutta markkinoilla.

Hallituksen esityksessä sääntelyn voimaantulolle ei ehdoteta siirtymäaikaa. NPL-direktiivin soveltaminen on alkanut jo 30.12.2023, joten direktiivin täytäntöönpano on merkittävästi myöhässä. Komissio on 20.3.2025 nostanut EU:n tuomioistuimessa Suomea vastaan rikkomuskanteen direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönnistä, ja ehdotetut säännökset tulee saada voimaan mahdollisimman pian. Asiantuntijalausunnoissa esitetyt huolet huomioiden valtiovarainministeriö kuitenkin esittää 24.3.2025 päivätyssä lisäselvityksessään sääntelyn voimaantulolle kuuden kuukauden siirtymäaikaa. Näin voidaan varmistaa hallittu siirtyminen uuteen toimilupajärjestelmään niin, ettei luotonhallinnointitoimintoja jouduta uuden sääntelyn vuoksi keskeyttämään tai siirtämään. Talousvaliokunta pitää asiantuntijalausunnoissa esiin tuotuja näkemyksiä ja valtiovarainministeriön ehdotusta perusteltuina. Talousvaliokunta yhtyy valtiovarainministeriön näkemykseen, jonka mukaan NPL-direktiivin tehokkaan täytäntöönpanon ja direktiivin täytäntöönpanoon liittyvän rikkomuksen minimoimiseksi siirtymäsäännösten tulee olla mahdollisimman tarkasti rajattu sekä ajallisesti että asiallisesti. Ehdotettua sääntelyä on perusteltu tarkemmin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Muuta

Yhdessä asiantuntijalausunnossa kiinnitetään huomiota siihen, että ehdotuksesta ei käy ilmi, soveltuuko sääntely tilanteisiin, joissa luottolaitos toimii luotonantajasyndikaatin tai -klubin agenttina ja hoitaa luotonhallinnointia kaikkien luotonantajien yhteiseen lukuun. Talousvaliokunta viittaa valtiovarainministeriön vastineeseen ja toteaa, että NPL-direktiivi ei ota näihin tilanteisiin kantaa. Valtiovarainministeriön vastineessa arvioidaan, että luotonantajasyndikaatin myöntämä järjestämätön luotto lähtökohtaisesti kuuluu direktiivin soveltamisalaan, jos syndikaattiin kuuluvat luotonantajat ovat luottolaitoksia. Viime kädessä EU:n tuomioistuin ratkaisee, miten NPL-direktiiviä sovelletaan näissä tilanteissa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista

7 §. Siirtoilmoitus. Valiokunta ehdottaa täsmennystä pykälän 2 momenttiin. Täsmennystarve johtuu käännösvirheestä luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevan direktiivin suomenkielisen version 10 artiklan 2 kohdassa.

13 §. Toimilupahakemuksen käsittelyaika. Valiokunta ehdottaa poistettavaksi pykälän 1 momentin viimeisen lauseen, jonka mukaan hakijaa on pyydetty täydentämään hakemusta täydentämiselle asetetussa kohtuullisessa määräajassa. Valiokunta katsoo, että lause on tarpeeton, koska luotonhallinnoijien toimilupahakemusten käsittelyssä sovelletaan hallintolakia (434/2003). Hallintolain 31 §:ssä säädetään viranomaisen selvittämisvelvollisuudesta ja 33 §:ssä selvityksen antamiselle asetettavasta määräajasta. Näin ollen ehdotuksen pykälän 1 momentin viimeinen lause on hallintolain kanssa päällekkäistä sääntelyä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että Finanssivalvonnan on joko myönnettävä tai evättävä toimilupa viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot ovat sen käytettävissä. Näin säännöksestä kävisi selkeästi ilmi, että pykälän 2 momentissa on tarkoitus säätää nimenomaan siitä, että päätös on tehtävä tietyssä määräajassa.

19 §. Luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttäminen. Ehdotuksen mukaan luotonhallinnointisopimus ja luotonhallinnointia koskevat tiedot on säilytettävä vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden ajan luotonhallinnointisopimuksen päättymisestä. Valiokunta pitää ehdotettua kymmenen vuoden säilytysaika liian pitkänä tietojen arkaluontoisuuden ja velallisen yksityisyydensuojan näkökulmasta. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia muutettavaksi niin, että hallituksen esityksestä poiketen tietojen säilytysaika on viisi vuotta.

Lisäksi valiokunta ehdottaa, että velallista koskevien tietojen viiden vuoden säilytysaika laskeaan kyseessä olevan luottoon kohdistuvien luotonhallinnointitoimien päättymisestä. Säännös vastaa perintätoiminnan rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 12 §:n mukaista sääntelyä, jonka mukaan pääsääntönä on, että perintätoiminnan harjoittajan on säilytettävä perintätoimintaan liittyvät asiakirjat ja tiedot viiden vuoden ajan perintätoimenpiteiden päättymisestä.

30 §. Seuraamusmaksu. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momenttiin lisätään luotonhallinnoijista ja luotonostajista annetun direktiivin edellyttämä uusi 4 kohta, jonka mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä myös laiminlyönnistä, joka koskee lain 9 §:n mukaista velvollisuutta nimetä luotonostajan edustaja ja ilmoittaa siitä Finanssivalvonnalle tilanteessa, jossa luotonostajan kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa.

32 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että hakijan valitus kohdistuu hakemuksen hylkäävään päätökseen. Näin säännöksen muotoilu vastaa muualla lainsäädännössä olevien muutoksenhakusäännösten muotoilua.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

33 §. Voimaantulo. Pykälään edotetaan lisättäväksi uusi 3 ja 4 momentti luotonhallinnoinnin siirtymäjärjestelyä koskeviksi säännöksiksi. Näin mahdollistetaan hallittu siirtyminen uuteen toimilupajärjestelmään.

Pykälän 3 momentin mukaan oikeushenkilö, joka on rekisteröity perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain mukaiseksi perintätoimen harjoittajaksi, saa 11 §:n estämättä harjoittaa tässä laissa tarkoitettua luotonhallinnointitoimintaa kuuden kuukauden ajan ehdotettavan lain voimaantulosta.

Ehdotettavan lain 6 §:n nojalla kuluttajaluottojen osalta luotonhallinnointi tulisi antaa sellaisen tahon suoritettavaksi, jolla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointia. Ilman siirtymäsäännöstä asianomaiset järjestämättömien luottojen ostajat ja hallinnoijat eivät luotonhallinnointia koskevan toimiluvan käsittelyn aikana pysty harjoittamaan nykyistä liiketoimintaansa kaikilta osin, eivätkä luottolaitokset välttämättä pysty toteuttamaan kaikkia suunniteltuja järjestämättömien luottojen siirtoja, jolloin kyseiset luotot jäävät rasittamaan luottolaitosten tasetta suunniteltua pidemmäksi ajaksi. Siirrettävien luottojen arvo myös muuttuu ajan kulumisen myötä. Koska järjestämättömiä luottoja siirretään luotonostajille säännöllisesti, luotonhallinnoijien toimilupien käsittelystä aiheutuva viivästys häiritäisi jälkimarkkinoiden toimintaa merkittävästi.

Pykälän 3 momentissa siirtymäjärjestely rajataan sellaisiin oikeushenkilöihin, jotka nykyisin harjoittavat perintätoimintaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvonnan alaisena, ja jotka hakevat luotonhallinnoijan toimilupaa pian ehdotettavan lainsäädännön voimaantulon jälkeen, ja joiden voidaan todennäköisesti myös odottaa täyttävän toimiluvan myöntämiselle asetetut edellytykset. Lisäksi edellytetään, että oikeushenkilöä ei ole ehdotetun lain tultua voimaan tai voimaantumista edeltävän kahden vuoden aikana kielletty osaksi tai kokonaan harjoittamasta perintätoimintaa perintätoiminnan harjoittajan rekisteröinnistä annetun lain 16 §:n 2 momentin nojalla.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta kieltää luotonhallinnointitoimintojen harjoittaminen ehdotetun siirtymäjärjestelyn nojalla, jos siirtymäjärjestelylle asetetut edellytykset eivät täyty tai jos on ilmeistä, että oikeushenkilö ei täytä luotonhallinnoijan toimiluvan edellytyksiä. Pykälän 3 mukaisilla ehdoilla ja 4 momenttiin sisältyvällä mahdollisuudella tietyin edellytyksin kieltää luotonhallinnointitoiminta siirtymäsäännöksen soveltamisala rajataan niihin toimijoihin, jotka tulevat jatkossa harjoittamaan luotonhallinnointia uuden sääntelyn mukaisen toimiluvan puitteissa.

2. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun muuttamisesta

15. luku. Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

16 §. Järjestämättömän luottosopimuksen siirtäminen. Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 5 momentti, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on velvollisuus toimittaa luottolaitoksilta saamansa tiedot siirretyistä järjestämättömistä luotoista luotonostajan kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Säännös perustuu luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevan direktiivin 15 artiklan 4 kohtaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

8. Laki positiivisesta luottorekisteristä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

16 §. Ilmoitusvelvollisuus. Valiokunta ehdottaa pykälän 4 momenttiin teknistä korjausta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 208/2024 vp sisältyvät 3.—7. ja 9. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 208/2024 vp sisältyvät 1., 2. ja 8. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

luotonostajista ja luotonhallinnoijista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*, 47 a artiklan mukaisesti järjestämättömäksi vastuuksi luokiteltujen, luottolaitoksen tekemien luottosopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen (*järjestämätön luotto*) ostamiseen ja hallinnointiin.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Tätä lakia ei sovelleta luottolaitokseen eikä viranomaiseen tai muuhun julkista hallintotehtävää hoitavaan.

Tätä lakia ei sovelleta järjestämättömän luoton hallinnointiin, jota suorittaa:

- 1) elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) mukaiseksi luotonantajaksi (*kuluttajaluotonantaja*);
- 2) asianajaja tai hänen apulaisensa;
- 3) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja tai ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja hoitamansa rahaston puolesta;
- 4) sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettu rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö hoitamansa rahaston puolesta.

Luottolaitokseen ja kuluttajaluotonantajaan sovelletaan kuitenkin 6 §:n 4 momenttia, 7 ja 8 §:ää sekä 10 §:n 2 momenttia silloin, kun ne hallinnoivat järjestämättömää luottoa luotonostajan puolesta.

Saatavan perintää koskevista vaatimuksista säädetään saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999).

2 §

Luotonostaja

Luotonostajalla tarkoitetaan tässä laissa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan ostaa luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton.

3 §

Luotonhallinnointi

Luotonhallinnoinnilla tarkoitetaan tässä laissa järjestämättömään luottoon liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toimeenpanoa ja yhden tai useamman seuraavan toiminnon (*luotonhallinnointitoiminnot*) suorittamista luotonostajan puolesta:

- 1) järjestämättömän luoton perintä ja luottoon liittyvien maksettavien suoritusten kerääminen velalliselta;
- 2) järjestämättömän luoton ehtojen uudelleenneuvottelu velallisen kanssa;
- 3) järjestämättömää luottoa koskevien velallisten valitusten käsittely;
- 4) tiedottaminen velalliselle järjestämättömään luottoon liittyvistä maksettavista suorituksista ja niiden muutoksista.

Luotonhallinnoijalla tarkoitetaan tässä laissa oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa 3 luvussa tarkoitetun toimiluvan nojalla.

4 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *luottolaitoksella* luottolaitostoinnista annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

- 2) *kuluttajalla* kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa;
- 3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 4) *ETA-luotonhallinnolla* luotonhallinnoijaa, jolla on toisessa ETA-valtiossa niiden säännösten nojalla myönnetty toimilupa luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen, joilla luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2167, jäljempänä *NPL-direktiivi*, on saatettu osaksi mainitun valtion kansallista lainsäädäntöä;
- 5) *kotivaltiota* ETA-valtiota, jossa ETA-luotonhallinnoija on saanut toimiluvan luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen;
- 6) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jossa tämän lain mukaisesti toimiluvan saanut luotonhallinnoija tarjoaa tai aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja;
- 7) *toimivaltaisella viranomaisella* ETA-valtion viranomaista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi viranomaiseksi, tai jos kyseisessä valtiossa on mainitun kohdan nojalla nimetty useampi kuin yksi viranomainen, sitä viranomaista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuksi keskitetyksi yhteyspisteeksi.

5 §

Suhteita velallisiin koskevat yleiset periaatteet

Luotonostajien ja luotonhallinnoijien on suhteissaan velallisiin:

- 1) toimittava vilpittömässä mielessä, oikeudenmukaisesti ja ammattimaisesti;
- 2) varmistettava, että velallisille ei anneta harhaanjohtavia, epäselviä tai virheellisiä tietoja;
- 3) suojattava velallisten henkilötietoja ja yksityisyyttä;
- 4) varmistettava, että yhteydenpidossa velallisiin ei käytetä häirintää, pakottamista tai sopimaton vaikuttamista.

2 luku

Luotonostajia koskevat velvoitteet

6 §

Luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeäminen

Luotonostajan on nimettävä luotonhallinnoija tai muu luonnollinen tai oikeushenkilö, jolla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa, suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja, jos luotonostaja ei itse suorita niitä.

Luotonostajan, jolla ei itsellään ole oikeutta harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa, on nimettävä luotonhallinnointitoimintojen suorittaja kuluttajalle myönnetyn järjestämättömän luoton osalta.

Luotonostajan, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, on nimettävä luotonhallinnointitoimintojen suorittaja luonnolliselle henkilölle ja mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

artiklassa tarkoitetulle mikroyritykselle, pienelle yritykselle tai keskisuurelle yritykselle myönnetyn järjestämättömän luoton osalta.

Luotonhallinnointitoimintojen suorittajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle nimensä ja yhteystietonsa viimeistään luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkaessa.

Finanssivalvonnan on toimitettava 4 momentissa tarkoitetut tiedot ilman aiheetonta viivytystä vastaanottavan valtion tai kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

7 §

Siirtoilmoitus

Luotonostajan tai luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi nimetyn on ilmoitettava velalliselle järjestämättömän luoton siirtämisestä, paitsi jos velallinen on saanut vastaavan ilmoituksen muulta taholta. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun velalliseen kohdistetaan luottoon liittyviä perintätoimia.

Ilmoitukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

- 1) luotonostajan yksilöinti- ja yhteystiedot;
- 2) yhteystiedot luottosopimusta koskevia tiedusteluja varten;
- 3) mahdollisen luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi nimetyn yksilöinti- ja yhteystiedot ja tiedot tämän oikeudesta harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa sekä mahdollisen luotonhallinnointipalvelujen tarjoajan yksilöinti- ja yhteystiedot;

4) velallisen maksettavana oleva velan pääoma, korot ja muut maksut ilmoituksen toimittamisajankohtana;

5) maininta siitä, että järjestämättömän luoton siirtäminen luotonostajalle ei vaikuta luottosuhteeseen liittyviin velallisen oikeuksiin;

6) Finanssivalvonnan yhteystiedot, tai, jos velallisen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee toisessa ETA-valtiossa, kyseisen valtion toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot.

Kuluttajalle myönnetyn luoton siirtämistä koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 25 §:ssä.

8 §

Yhteydenpito velallisen kanssa

Luotonostajan tai luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi nimetyn on kaikessa yhteydenpidossa velallisen kanssa mainittava yhteystiedot luottosopimusta koskevia tiedusteluja varten. Jos kyseessä on ensimmäinen yhteydenotto luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi nimeämisen jälkeen, on velalliselle lisäksi toimitettava nimetyn yksilöinti- ja yhteystiedot ja tiedot tämän oikeudesta harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

9 §

Kolmannen maan luotonostajan edustaja

Jos luotonostajan kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, luotonostajan on nimettävä ja ilmoitettava Finanssivalvonnalle edustaja, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee ETA-valtiossa. Edustaja vastaa tässä laissa luotonostajalle säädetyistä velvoitteista.

10 §

Luotonostajan ilmoitusvelvollisuus järjestämättömän luoton siirrosta

Luotonostajan, joka siirtää ostamansa järjestämättömän luoton edelleen, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle:

- 1) uuden luotonostajan tai 9 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan yksilöintitiedot;
- 2) siirrettyjen luottojen yhteenlaskettu lukumäärä, maksamatta oleva määrä ja arvo;
- 3) tieto siitä, sisältääkö siirto kuluttajalle myönnettyjä luottoja;
- 4) kyseessä olevien luottosopimusten vakuutena olevien omaisuuserien tyypit.

Luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi nimetty vastaa tässä pykälässä luotonostajalle säädetyistä velvoitteista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä sekä tietojen toimittamistavasta ja toimittamisen ajankohdista.

Finanssivalvonnan on toimitettava tämän pykälän nojalla saamansa tiedot ilman aiheutonta viivytystä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa uuden luotonostajan tai 9 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee.

3 luku

Luotonhallinnointi

11 §

Luotonhallinnointitoiminnan luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitetun luotonhallinnointitoiminnan harjoittaminen edellyttää Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää oikeushenkilölle, jonka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee Suomessa.

Toimilupahakemuksessa on ilmoitettava, aikooko luotonhallinnoija pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista.

Toimiluvan myöntämisedellytykset

Finanssivalvonta myöntää hakijalle luotonhallinnoijan toimiluvan todettuaan seuraavien edellytysten täyttyvän:

1) hakijan hallitukseen ja toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä henkilöt, joilla on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus hakijassa, ovat luotettavia ja hyvämaineisia;

2) hakijan hallitukseen ja toimivaan johtoon kuuluvilla henkilöillä on kokonaisuudessaan riittävä liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämä tietämys ja kokemus;

3) hakijalla on käytössään tehokkaat hallinto- ja ohjausjärjestelmät ja sisäisen valvonnan menetelmät;

4) hakija soveltaa asianmukaisia toimintaperiaatteita velallisten suojaamiseksi ja heidän oikeuksiensa toteutumisen varmistamiseksi;

5) hakijalla on käytössään velallisten valitusten kirjaamista ja käsittelyä koskevat menettelyt;

6) hakijalla on luottolaitoksessa erillinen tili velallisilta saatujen varojen säilyttämistä varten, jos hakija aikoo pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista.

Henkilöä ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla luotettavana ja hyvämaineisena, jos:

1) hänestä on rikosrekisterilaissa (770/1993) tarkoitettussa rikosrekisterissä tai sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettussa sakkorekisterissä merkintä sellaisen rikoksen johdosta määrätystä rangaistuksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan sopimaton harjoittamaan luotonhallinnointitoimintaa, paitsi jos rikoksia on hakijan hallitukseen tai toimivaan johtoon kuuluvan henkilön osalta pidettävä kokonaisuutena arvioiden vähäisinä;

2) hän on käynnissä olevan maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena tai hänen toimintakelpoisuuttaan on muuten rajoitettu.

Hakijan hallitukseen tai toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä ei myöskään pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla luotettavana ja hyvämaineisena, jos hän on liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työkyvyttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamista tai muulla vastaavalla tavalla osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitussa tehtävässä.

Finanssivalvonnan on 1 momentin 3–5 kohdan mukaisten edellytysten arvioinnissa otettava huomioon hakijan koko ja sen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus sekä toiminnasta velallisen oikeuksille aiheutuvat riskit.

Jos toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa tiedoissa tapahtuu toimiluvan myöntämisen jälkeen olennainen muutos, luotonhallinnoijan on ilmoitettava muutoksista Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen antamisesta ja sisällöstä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

13 §

Toimilupahakemuksen käsittelyaika

Finanssivalvonnan on 45 päivän kuluessa luotonhallinnoijan toimilupaa koskevan hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, onko hakemukseen liitetty kaikki sen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot. ~~Tarvittaessa hakijaa on pyydetty täydentämään hakemusta täydentämiselle asetetussa kohtuullisessa määräajassa.~~

Finanssivalvonnan on myönnettävä **tai evättävä** toimilupa ~~tai ilmoitettava hakijalle kielteisestä päätöksestään~~ viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot ovat sen käytettävissä.

14 §

Toimiluvan peruminen

Finanssivalvonnan valtuudesta perua luotonhallinnoijan toimilupa säädetään Finanssivalvonasta annetun lain (878/2008) 26 §:ssä. Poiketen siitä, mitä mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädetään, Finanssivalvonta voi perua toimiluvan toiminnan lopettamisen perusteella, jos luotonhallinnoija on lopettanut luotonhallinnointitoiminnan harjoittamisen yli 12 kuukauden ajaksi. Finanssivalvonta voi perua toimiluvan myös, jos luotonhallinnoija ilmoittaa luopuvansa toimiluvasta.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava luotonhallinnoijan toimiluvan perumisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

15 §

Luettelo toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista

Finanssivalvonnan on pidettävä luetteloa toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista sekä luotonhallinnoijista, joilla on 21 §:n nojalla oikeus tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa. Luettelo on asetettava julkisesti saataville yleisessä tietoverkossa ja saatettava säännöllisesti ajan tasalle.

Luetteloon on merkittävä Euroopan pankkiviranomaisen NPL-direktiivin 9 artiklan 1 kohdan nojalla antamien ohjeiden mukaiset tiedot.

Jos luotonhallinnoijan toimilupa peruutetaan, luotonhallinnoija on viipymättä poistettava luettelosta.

16 §

Luotonhallinnointisopimus

Luotonostajan puolesta toteutettavan luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen edellytyksenä on luotonostajan kanssa tehty kirjallinen sopimus (*luotonhallinnointisopimus*), johon on sisällyttävä:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

- 1) luotonhallinnoijan suoritettaviksi kuuluvien luotonhallinnointitoimintojen kuvaus;
- 2) luotonhallinnoijan palkkion määräytymisen ehdot;
- 3) määräykset luotonhallinnoijan oikeudesta edustaa luotonostajaa suhteessa velalliseen;
- 4) sitoumus noudattaa sopimuksen kohteena olevaan luottosuhteeseen sovellettavaa lainsäädäntöä sekä kohdella velallisia huolellisesti ja oikeudenmukaisesti;
- 5) vaatimus siitä, että luotonhallinnoija ilmoittaa luotonostajalle etukäteen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta.

17 §

Luotonhallinnointitoiminnon ulkoistaminen

Luotonhallinnoija saa ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon ulkopuoliselle luotonhallinnointipalvelujen tuottajalle ainoastaan kirjallisen ulkoistamissopimuksen nojalla. Ulkoistamissopimuksessa on edellytettävä, että luotonhallinnointipalvelujen tuottaja on velvollinen noudattamaan tätä lakia ja muuta luotonhallinnointiin sovellettavaa lainsäädäntöä suorittaessaan sopimuksen mukaisia tehtäviään.

Ulkoistamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) luotonhallinnoija ei samanaikaisesti ulkoista kaikkia sen vastuulle kuuluvia luotonhallinnointitoimintoja;
- 2) ulkoistaminen ei vaikuta luotonhallinnoijan toimiluvan edellytysten noudattamiseen, sisäisen valvonnan toteuttamiseen tai luotonhallinnoijan toiminnan jatkuvuuteen;
- 3) ulkoistaminen ei estä Finanssivalvonnan toteuttamaa luotonhallinnoijan valvontaa;
- 4) luotonhallinnoijalla on pääsy kaikkiin ulkoistettuihin luotonhallinnointitoimintoihin koskeviin tietoihin.

Luotonhallinnoija, joka ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon, on edelleen vastuussa luotonhallinnointiin sovellettavan lainsäädännön noudattamisesta sekä velvoitteistaan luotonostajaan ja velallisiin nähden. Luotonhallinnoijalla on ulkoistamissopimuksen päättymisen jälkeen oltava ulkoistettujen luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen edellyttämä asiantuntemus ja resurssit.

Luotonhallinnoijan on ennen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamista ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle ja mahdollisen vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

18 §

Velallisen varojen hallussapito

Luotonhallinnoijan on säilytettävä velallisilta saadut varat luottolaitoksessa tätä tarkoitusta varten olevalla erillisellä tilillä.

Kun velallinen suorittaa luotonhallinnoijalle maksun maksaakseen osittain tai kokonaan takaisin järjestämättömään luottoon liittyvän saamisen, kyseinen maksu on pätevä luotonostajaa kohtaan.

Kun luotonhallinnoija saa varoja velalliselta, sen on toimitettava tälle tosite, jossa todetaan suoritettu määrä.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu luotonhallinnointipalvelujen tuottaja ei saa pitää hallussaan velallisten varoja.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

19 §

Luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttäminen

Luotonhallinnoijan on tallennettava luotonostajan ja velallisten kanssa käymänsä yhteydenpi-to sekä luotonostajalta saadut luotonhallinnointitoimintojen suorittamista koskevat ohjeet.

Luotonhallinnointisopimus ja 1 momentissa tarkoitetut tiedot on säilytettävä viiden vuoden ajan luotonhallinnointisopimuksen päättymisestä, ~~kuitenkin enintään 10 vuoden ajan.~~ Velallista koskevat tiedot on kuitenkin säilytettävä viiden vuoden ajan kyseessä olevaan luottoon kohdistu-vien luotonhallinnointitoimintojen päättymisestä.

Luotonhallinnoijan on säilytettävä 17 §:ssä tarkoitettu ulkoistamissopimus ja tiedot mainitus-sa pykälässä tarkoitetulle luotonhallinnointipalvelujen tuottajalle annetuista asiaankuuluvista oh-jeista viiden vuoden ajan ulkoistamissopimuksen päättymisestä.

20 §

Velallisten valitusten käsittely

Luotonhallinnoijan on kirjattava luottosuhdetta koskevat velallisten valitukset ja niiden joh-dosta toteutettavat toimenpiteet. Velallisten valitukset on käsiteltävä veloituksetta.

4 luku

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen vapaus

21 §

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen Suomessa

ETA-luotonhallinnoijalla on oikeus tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa.

Kun Finanssivalvonta saa kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen ETA-luoton-hallinnoijan aikomuksesta tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa, sen on viipymättä ilmoi-tettava tälle ilmoituksen vastaanottamisesta. Vastaava ilmoitus on tehtävä, kun Finanssivalvonta saa mainitulta viranomaiselta ilmoituksen aiemmin toimitettujen tietojen muutoksista.

ETA-luotonhallinnoija saa aloittaa palvelujen tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on ilmoittanut kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle vastaanottaneensa 2 momentissa tarkoite-tut tiedot, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun nämä tiedot on toimitettu Finanssivalvonnalle.

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen toisessa ETA-valtiossa

Jos tämän lain mukaisesti toimiluvan saanut luotonhallinnoija aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa, sen on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle ja toimitettava sille seuraavat tiedot:

- 1) ETA-valtio, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin, jos tämä on luotonhallinnoijan tiedossa ja muu kuin vastaanottava valtio;
- 2) luotonhallinnoijan mahdollisen sivuliikkeen osoite vastaanottavassa valtiossa;
- 3) mahdollisen vastaanottavassa valtiossa toimivan luotonhallinnointipalvelujen tuottajan nimi ja osoite;
- 4) luotonhallinnointitoimintojen tarjoamisesta vastaanottavassa valtiossa vastaavat henkilöt;
- 5) tiedot mahdollisista toimenpiteistä, joita on toteutettu luotonhallinnoijan hallinto- ja ohjausjärjestelmien sekä sisäisen valvonnan menetelmien mukauttamiseksi järjestämättömään luottoon vastaanottavassa valtiossa sovellettavan lainsäädännön vaatimuksiin;
- 6) kuvaus menettelystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan lainsäädännön noudattamiseksi, jos niitä säännöksiä, joilla rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 on saatettu osaksi vastaanottavan valtion kansallista lainsäädäntöä, sovelletaan luotonhallinnoijiin;
- 7) tieto siitä, onko luotonhallinnoijalla asianmukaiset keinot yhteydenpitoon vastaanottavan valtion tai luottosopimuksen kielellä.

Finanssivalvonnan on 45 päivän kuluessa kaikkien 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta toimitettava vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle mainitut tiedot ja tieto siitä, onko luotonhallinnoijalla lupa pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista. Finanssivalvonnan on ilmoitettava luotonhallinnoijalle päivä, jona tiedot toimitettiin mainitulle viranomaiselle, ja päivä, jona tämä ilmoitti tietojen vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan on myös toimitettava kaikki 1 momentissa tarkoitettut tiedot sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin, jos se ei ole vastaanottava valtio.

Luotonhallinnoijan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen myöhemmistä muutoksista Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta noudattaa tällöin 2 momentissa säädettyä menettelyä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

5 luku

Valvonta

23 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

24 §

Yhteistyö ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava yhteistyössä, vaihdettava tietoja ja sovitettava valvontatoimia yhteen muiden ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Finanssivalvonnan on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava toisessa ETA-valtiossa luotonhallinnointipalveluja tarjoavalle luotonhallinnoijalle määrätystä hallinnollisesta seuraamuksesta ja muusta valvontatoimesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä tarvittaessa sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

25 §

ETA-luotonhallinnoijan valvonta

Finanssivalvonta valvoo ETA-luotonhallinnoijan Suomessa olevan sivuliikkeen toimintaa sekä sellaista luotonhallinnointipalvelujen tarjoamista Suomessa, jota harjoitetaan sivuliikettä perustamatta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan tällöin, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädetään valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta sekä mitä mainitun lain 33 a §:ssä säädetään oikeudesta asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi ja 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa.

Jos Finanssivalvonta suorittaa ETA-luotonhallinnoijaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen, sen on ilmoitettava tarkastuksen tuloksista viipymättä kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos Finanssivalvonta katsoo, että ETA-luotonhallinnoija rikkoo tätä lakia tai muuta luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä, sen on toimitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydyttävä tätä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet.

Jos kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen 3 momentissa tarkoitetun pyynnön perusteella toteuttamat toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja ETA-luotonhallinnoija jatkaa mainitussa momentissa tarkoitettua menettelyä, Finanssivalvonta voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 ja 33 a §:n sekä tämän lain 30 §:n ja Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten nojalla.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Sen estämättä, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos se on tarpeen velallisten aseman turvaamiseksi. Finanssivalvonta voi lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä säädetyn sakon uhalla osittain tai kokonaan kieltää ETA-luotonhallinnoijaa tarjoamasta luotonhallinnointipalveluja Suomessa siihen saakka, kunnes rikkomisen korjaamiseksi on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet.

26 §

Tarkastuksen suorittaminen vastaanottavassa valtiossa

Finanssivalvonnan on pyydettävä vastaanottavan valtion toimivaltaista viranomaista avustamaan luotonhallinnoijaa tai luotonhallinnointipalvelujen tuottajaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen suorittamisessa vastaanottavassa valtiossa. Tarkastuksen suorittamiseen sovelletaan tällöin vastaanottavan valtion lainsäädäntöä.

27 §

Vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen pyyntö

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen pyytää Finanssivalvontaa ryhtymään valvontatoimenpiteisiin luotonhallinnoijan osalta ja toimittaa sille tarpeelliset asiaa koskevat tiedot, Finanssivalvonnan on kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot vireille pannuista hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskevista asioista tai niitä koskevista päätöksistä tai muista valvontatoimenpiteistä tai perusteet sille, miksi tällaisia toimenpiteitä ei ole toteutettu.

Finanssivalvonnan on säännöllisesti tiedotettava valvontamenettelyn etenemisestä vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

28 §

Suomessa myönnetyn luoton hallinnointi toisessa ETA-valtiossa

Jos Finanssivalvonta katsoo, että toisessa ETA-valtiossa luotonhallinnointitoimintoja suorittava ETA-luotonhallinnoija rikkoo luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä tai luottoon tai luottosopimukseen sovellettavia velvoitteita, ja kyseessä oleva luotto on myönnetty Suomessa, sen on toimitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydettävä sitä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet.

29 §

Kieltopäätös

Finanssivalvonnan on kiellettävä luotonhallinnointitoiminta, jota harjoitetaan ilman toimilupaa. Jos siihen on erityistä syytä, kieltä voidaan kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Finanssivalvonta voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakolaissa (1113/1990).

6 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja korvausvastuu

30 §

Seuraamusmaksu

Säännöksiä, joiden laiminlyönnistä ja rikkomisesta määrätään Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu, ovat tämän lain:

1) 6 §:n säännökset luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeämisestä sekä luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta;

2) 7 §:n säännökset siirtoilmoituksen tekemisestä;

3) 8 §:n säännökset yhteydenpidosta velallisen kanssa;

4) 9 §:n säännökset luotonostajan edustajan nimeämisestä ja ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle;

5) 16 §:n säännökset luotonhallinnointisopimuksen tekemisestä;

6) 17 §:n säännökset luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta luotonhallinnointipalvelujen tuottajalle;

7) 18 §:n säännökset velallisen varojen hallussapidosta;

8) 19 §:n säännökset luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttämisestä;

9) 20 §:n säännökset velallisten valitusten käsittelystä.

Hallinnollisten seuraamusten määrittämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

31 §

Korvausvastuu

Luotonostaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka velalliselle on aiheutunut tämän lain vastaisesta menettelystä suoritettaessa järjestämättömään luottoon liittyviä luotonhallinnointitoimintoja.

Jos vahinko on aiheutunut luotonhallinnointitoimintojen suorittajan virheellisestä menettelystä, myös luotonhallinnointitoimintojen suorittaja on vastuussa vahingon korvaamisesta.

Luotonostajalla, joka on joutunut maksamaan vahingonkorvausta luotonhallinnointitoimintojen suorittajan virheellisen menettelyn vuoksi, on oikeus saada tältä maksamansa korvaus takaisin, elleivät luotonostaja ja luotonhallinnointitoimintojen suorittaja ole toisin sopineet.

Velvollisuudesta korvata erääntynyttä saatavaa perittäessä aiheutettu vahinko säädetään saatavien perinnästä annetun lain 15 §:ssä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

7 luku

Erinäiset säännökset

32 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

Jos 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole tehty määräajassa, hakija voi tehdä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen ~~tutkimatta jättämistä koskevaan~~ hylkäävään päätökseen. Valitus on tehtävä ennen kuin Finanssivalvonta on käsitellyt hakemuksen.

33 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sellaisen järjestämättömän luoton ostamiseen tai hallinnointiin, joka on siirretty luotonostajalle ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Oikeushenkilö, joka on rekisteröity perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) mukaiseksi perintätoiminnan harjoittajaksi, saa 11 §:n estämättä harjoittaa tässä laissa tarkoitettua luotonhallinnointitoimintaa kuuden kuukauden ajan tämän lain voimaantulosta edellyttäen, että:

1) oikeushenkilö hakee luotonhallinnoijan toimilupaa kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta;

2) Finanssivalvonta ei vielä ole antanut päätöstä 1 kohdassa tarkoitettuun hakemukseen;

3) oikeushenkilöä ei ole tämän lain tultua voimaan tai voimaantuloa edeltäneen kahden vuoden aikana kielletty osaksi tai kokonaan harjoittamasta perintätoimintaa perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 16 §:n 2 momentin nojalla.

Finanssivalvonta voi kieltää luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen 3 momentin nojalla, jos momentissa säädetty edellytykset eivät täyty tai jos on ilmeistä, että oikeushenkilö ei täytä luotonhallinnoijan toimiluvan myöntämisedellytyksiä.

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 lukuun siitä lailla 394/2019 kumotun 16 §:n tilalle uusi 16 § seuraavasti:

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

16 §

Järjestämättömän luottosopimuksen siirtäminen

Sen estämättä, mitä 14 §:ssä säädetään, luottolaitoksen on pyynnöstä annettava mahdolliselle EU:n vakavaraisuusasetuksen 47 a artiklan mukaisesti järjestämättömäksi vastuuksi luokitellun luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien ostajalle tiedot, jotka ovat tarpeen kyseessä olevien luottosopimusten tai luotonantajan oikeuksien arvon ja takaisinperinnän todennäköisyyden arvioimiseksi. Tietojen antamisessa on käytettävä luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2021/2167 16 artiklassa tarkoitettujen komission hyväksymien teknisten täytäntöönpanostandardien mukaisia malleja ja lomakkeita.

Luottolaitos saa siirtää 1 momentissa tarkoitetun luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain (/) 9 §:ssä tarkoitetulle luotonostajalle vain, jos tämä on nimennyt mainitussa pykälässä tarkoitetun edustajan.

Jos luottolaitos siirtää 1 momentissa tarkoitettuja luottosopimuksia tai tällaisen sopimuksen mukaisia luotonantajan oikeuksia, sen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle puolivuositain seuraavat tiedot:

- 1) luotonostajan tai 2 momentissa tarkoitetun luotonostajan edustajan yksilöintitiedot;
- 2) siirrettyjen luottosopimusten ja sopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien lukumäärä, yhteenlaskettu maksamatta oleva määrä ja arvo;
- 3) tieto siitä, sisältääkö siirto kuluttajan kanssa tehtyjä luottosopimuksia tai sopimuksen mukaisia luotonantajan oikeuksia;
- 4) luottosopimusten vakuutena olevien omaisuuserien tyypit.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja tietojen toimittamistavasta sekä tietojen toimittamisen ajankohdista.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Finanssivalvonnan on toimitettava 3 momentin nojalla saamansa tiedot ilman aiheutonta viivytystä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa luotonostajan tai luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain 9 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 403/2024, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022 ja 403/2024, siitä lailla 352/2017 kumotun 7 kohdan tilalle uusi 7 kohta ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023, 403/2024, 556/2024, 610/2024 ja 697/2024, siitä lailla 524/2021 kumotun 16 kohdan tilalle uusi 16 kohta seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

7) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain (/) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotonhallinnoijaa;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

16) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua luotonostajaa, 9 §:ssä tarkoitettua luotonostajan edustajaa ja 17 §:ssä tarkoitettua luotonhallinnointipalvelujen tuottajaa;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:ssä, kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:ssä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain (680/2019) 17 §:n 2 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 21 §:ssä, vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä, kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetun lain 46 §:ssä tai luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain 30 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023) 1 §:n 7 kohdan o alakohta ja 10 §:n 17 kohta,
sellaisena kuin niistä on 10 §:n 17 kohta laissa 404/2024, sekä
lisätään 1 §:n 7 kohtaan, sellaisena kuin se on osaksi laissa 404/2024, uusi p ja q alakohta sekä 10 §:ään siitä lailla 404/2024 kumotun 18 kohdan tilalle uusi 18 kohta ja uusi 19 kohta seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun ovat velvollisia suorittamaan:

7) seuraavat muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut toimijat:

o) sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely ja 36 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella;

p) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa (/) tarkoitettu luotonhallinnoija ja mainitussa laissa tarkoitettun ETA-luotonhallinnoijan sivuliike;

q) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitettu luotonostaja ja luotonostajan edustaja.

10 §

Muiden toimijoiden maksut

Muiden kuin 4–9 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

17) sellaisen arvopaperistamisasetuksen 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön osalta, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa, perusmaksu on 6 400 euroa;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

18) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitetun luotonhallinnoijan osalta perusmaksu on 15 000 euroa ja ETA-luotonhallinnoijan sivuliikkeen osalta 5 000 euroa;

19) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitetun luotonostajan ja luotonostajan edustajan osalta perusmaksu on 3 500 euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

5.

Laki

kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 4 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentti sekä 7 a luvun 31 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 7 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 746/2010, 7 luvun 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentti laissa 449/2023 sekä 7 a luvun 31 §:n 1 momentti laissa 596/2019, sekä
lisätään 7 lukuun uusi 23 a § seuraavasti:

7 luku

Kuluttajaluotot

4 §

Suhde maksupalvelulakiin

Maksupalvelulain soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin ei sovelleta tämän luvun 23 a, 24, 30, 31 eikä 40 §:ää.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

13 §

Hyvä luotonantotapa

Erityisesti edellytetään, että luotonantaja:

6) antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja maksuvaikeuksien syntymisen tai syvenemisen estämiseksi ja maksukyvyttömyystilanteiden hoitamiseksi sekä tarjoaa kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena.

Luotonantajalla on oltava käytössään menettelyt ja toimintaperiaatteet 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen maksujärjestelyjen tarjoamiseksi. Luotonantajien ja luotonvälittäjien henkilöstön palkitsemista koskevat järjestelmät eivät saa olla sellaisia, että ne estävät menettelemästä luotonannossa, luotonvälityksessä ja neuvontapalvelujen tarjonnassa 1 ja 2 momentissa edellytetyllä tavalla.

23 a §

Luottosopimuksen muuttamisesta annettavat tiedot

Jos luottosopimusta muutetaan, luotonantajan on ennen ehdotettavien muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle seuraavat tiedot:

- 1) selkeä kuvaus ehdotettavista muutoksista sekä selvitys siitä, mitkä muutoksista edellyttävät kuluttajan suostumusta ja mitkä muutoksista tulevat voimaan lain nojalla;
- 2) ehdotettavien muutosten voimaantulo;
- 3) kuluttajan käytettävissä olevat valituskeinot ehdotettavien muutosten osalta, määräaika valituksen tekemiselle sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä.

Koron ja maksujen muutosten osalta sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään.

7 a luku

Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

31 §

Kuluttajaluottoja koskevien säännösten soveltaminen

Asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin sovelletaan lisäksi 7 luvun 1 §:n 3 ja 4 momenttia ja 13, 13 a, 15, 16 ja 16 a §:ää, 17 a §:n 1–5 momenttia, 18, 19 ja 23 §:ää, 23 a §:n 1 momenttia, 24 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 25, 26 ja 30–35 §:ää. Lisäksi asuntovakuudellisiin ku-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

luttajaluottoihin sovelletaan mainitun luvun 39 ja 40 §:ää. Mainitun luvun 17 a §:n 1–5 momenttia ei kuitenkaan sovelleta esinevakuudelliseen asuntoluottoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

6.

Laki

perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 2 §:n 1 momentin 4 ja 8 kohta sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin uusi 9 kohta seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta:

4) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitetun valvottavan harjoittamaan perintätoimintaan lukuun ottamatta mainitun pykälän 2 momentin 7 ja 9 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan harjoittamaa perintätoimintaa;

8) toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneeseen elinkeinonharjoittajaan, joka harjoittaa tilapäisesti perintätoimintaa Suomessa;

9) luotonhallinnoijista ja luotonostajista annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

7.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta, sellaisena kuin se on laissa 414/2024, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun:

a) toimilupavaltavinaan lukuun ottamatta mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettua pörssiä, 7 kohdassa tarkoitettua luotonhallinnoijaa, 11 kohdassa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä, sellaista 13 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, jolle on myönnetty yleisestä arvopaperistamisesta koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa, 14 kohdassa tarkoitettua omistusyhteisöä, 15 kohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä ja hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, 16 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa ja 17 kohdassa tarkoitettua toimijaa, joka tarjoaa omaisuusreferenssitokeneita yleisölle tai hakee omaisuusreferenssitokenien ottamista kaupankäynnin kohteeksi unionissa;

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

8.

Laki

positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain (739/2022) 16 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuus koskee Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n ~~1 momentin~~ 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua luotonhallinnoijaa kuitenkin ainoastaan, jos ilmoitettavasta luottosopimuksesta johtuvat luotonantajan oikeudet ovat siirtyneet kyseiselle luotonhallinnoijalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 5 §, sellaisena kuin se on laissa 1278/2015, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

7 luku

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

5 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa ilman aiheutonta viivytystä viimeistään kolme viikkoa ennen sitä yhtiökokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi, kuitenkin viimeistään neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on julkistettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY täydentämisestä yhtenäisen sähköisen raportointimuodon määrittämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/815, jäljempänä *komission tekninen sääntelystandardi*, mukaisesti. Velvollisuus julkistaa tilinpäätös ja toimintakertomus ei kuitenkaan koske liikkeeseenlaskijaa, joka on laskenut liikkeeseen kaupan käynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla vain muita arvopapereita kuin osakkeita, osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita tai näihin rinnastettavia arvopapereita, jos näiden arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26.3.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sakari Puisto ps
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Miapetra Kumpula-Natri sd
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Minna Reijonen ps

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2025 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen